

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2017

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Зорій Н.І., Ходоровський В.М., Москалюк В.Д., Глубоченко В.Г., Савка І.Г., Сорокман Т.В., Білоокій В.В., Присяжнюк П.В., Пашковський В.М., Грачова Т.І., Петринич Г.Й., Ткач Є.П., Кривецький В.В., Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Пlesh І.А., Проняєв Д.В., Наварчук Н.М. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 19 квітня 2017 р.). – Чернівці, 2017. – 581 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично-орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 9 від 23 березня 2017)

ISBN 978-966-697-677-5

© Вищий державний
навчальний заклад України
«Буковинський державний
медичний університет», 2017

погляди і, в разі необхідності, переглянути початкове рішення. Студент має усвідомлювати, що користь від кейсу він може отримати лише в тому випадку, якщо він буде брати активну участь у дискусії, шляхом постановки запитань та розробки варіантів рішень щодо визначення тактики подальшого ведення хворого.

Отже, даний підхід до проведення заняття сприяє підвищенню якості практичної підготовки іноземних студентів при вивченні дисципліни «Дерматологія, венерологія» та формуванню навичок самоосвіти, а також навчає аналізувати, слухати інших та розвивати комунікативні навички. Важливою перевагою методу є постійна наявність саме тематичного кейсу на практичному занятті з відповідної навчальної теми.

ВИКЛАДАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

А.В. Гуменна, О.О. Бліндер, Д.В. Ротар, В.Б. Попович

Кафедра мікробіології та вірусології

Вищий державний навчальний заклад

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Щороку до вищих навчальних закладів України приїжджають вчитися все більше іноземних студентів. Згідно з даними Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, щорічний приріст іноземних студентів становить 10%, а в цілому в українських ВНЗ навчається близько 48 тисяч студентів із інших країн.

Під час навчання студенти іноземці стикаються з низкою проблем:

а) недостатнім володінням української мови. Як правило, тільки на третьому році навчання студенти набувають словарного запасу, достатнього для активного та вільного спілкування з викладачами та студентами і для ефективного навчання; б) часто слабкою підготовкою за профільними та спеціальними дисциплінами (біологія, фізика, хімія та ін.). Ця обставина значно зменшує можливість використання україномовними іноземними студентами загальноприйнятих підручників, посібників, які використовуються для навчання українськими студентами; в) відсутністю навичок самостійної роботи. Частина студентів не може конспектувати лекції, працювати з джерелами інформації, аналізувати інформацію великих об'ємів; г) не сформованим алгоритмом використання на практичних заняттях теоретичного матеріалу, поданого на лекціях та опрацьованого самостійно; д) відчутною різницею між формами та методами навчання в українському ВНЗ та у вищій школі батьківщини студента.

В основі організації і проведення практичних занять з іноземцями лежить принцип індивідуального підходу до кожного студента, що забезпечується використанням на заняттях завдань різного рівня складності.

На початку практичного заняття викладач висвітлює актуальність теми, мотивує студентів до її вивчення. При цьому враховується географічне поширення інфекційних захворювань, збудники яких вивчаються, та країн походження студентів. Це значно мотивує студентів до вивчення основних

симптомів захворювання, принципів лабораторної діагностики та профілактики. Починаючи з перших занять на кафедрі мікробіології і вірусології започатковуємо формування «словника спеціальних термінів». Це полегшує запам'ятовування основних визначень, допомагає кращому розумінню теми, формує базу для засвоєння матеріалу наступних розділів, дозволяє та сприяє використанню набутих знань у подальшому навчанні і професійній діяльності.

Забезпечення самопідготовки студентів пов'язане з наявністю в них достатньої кількості навчально-методичних посібників, з можливістю отримати консультативну допомогу викладача, а також з використанням технічних засобів навчання. Посібники, які використовуються, включають теоретичні питання для студентів, комплекс типових тестових завдань, перелік практичних навичок, які повинен засвоїти студент, поради щодо оформлення роботи та літератури, яку може використати студент при самостійній підготовці. Також посібники містять таблиці, малюнки та схеми. Наш досвід показує, що саме такий виклад навчального матеріалу забезпечує ефективність самостійної роботи студентів. Чітко організована самопідготовка під керівництвом викладача кафедри забезпечує вирішення проблеми навчання студентів, вміння самостійно поповнювати свої знання.

Важливим засобом розвитку пізнавальної активності студентів є лекція, якій належить провідна роль серед всіх форм навчально-виховної роботи як основній ланці педагогічного навчання. Лекція не тільки має важливе навчальне значення, а й виховне, і є відправним пунктом в організації самостійної роботи студентів. У нашому університеті лекції студентам-іноземцям читаються окремим потоком. На лекціях в українських студентів порівняно швидкий темп викладання лектора, що не підходить україномовним іноземним студентам, а також їм неможливо записати лекційний матеріал, оскільки іноземним студентам важко писати українською.

Виконання практичної роботи на заняттях сприяє кращому розумінню та засвоєнню матеріалу теми. Практично до кожного заняття готуються мікропрепарати бактерій, які вивчають, ріст культур на рідких та твердих живильних середовищах, облік серологічних реакцій. Для демонстрації також є в наявності препарати, що застосовуються для імунопрофілактики та лікування.

На заняттях застосовується комплексний контроль знань: традиційний контроль шляхом усного опитування, оцінювання виконання практичної роботи та вміння аналізувати результати досліджень і робити висновки, та тестовий контроль. Широке застосування тестового контролю на практичних та підсумкових заняттях є важливим засобом підвищення ефективності навчального процесу. Зумовлено це як вимогою підвищення об'єктивності оцінки знань, так і звичкою іноземних студентів до тестових форм контролю. З метою стандартизації оцінки знань студентів ми використовуємо на кафедрі тестові питання, складені за технологією ліцензійного іспиту «Крок 1».

При викладанні мікробіології, вірусології та імунології студентам-іноземцям необхідно посилити наочність та практичну значимість заняття.

Проведення практичних занять повинно ґрунтуватися на індивідуальному підході до кожного студента. Необхідно чітко організовувати та контролювати самостійну роботу студентів. Для оптимізації навчального процесу студентів-іноземців необхідно ширше застосовувати технічні засоби та вдосконалювати методи контролю. Для кращого засвоєння матеріалу забезпечувати студентів на практичних заняттях необхідними матеріалами (підручники, конспекти лекцій, таблиці, макети серологічних реакцій, відеофільми та інше). Відеофільми досить повно та швидко розкривають навчальний матеріал, що суттєво підвищує інтенсивність викладання.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕМ З ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ У СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ З АНГЛІЙСЬКОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ФР ТА СМ.

Іванчук П.Р.

*Кафедра внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної
медицини*

Вищий державний навчальний заклад України

"Буковинський державний медичний університет", м. Чернівці

Заняття з кардіологічних тем циклу «Внутрішня медицина» для англomовних студентів-іноземців на кафедрі внутрішньої медицини, ФР та СМ проводяться декілька років поспіль. Не зважаючи на набутий певний досвід викладання у студентів-іноземців, при розборі теоретичних питань, можливе виникнення труднощів внаслідок різного рівня володіння англійською мовою серед самих студентів. І, коли частина студентів розуміє викладача, веде з ним діалог, або дискусію, інша частина постійно перепитує своїх колег на рідній мові, та отримує відповіді на ній же. Також, інколи викликає труднощі із використанням термінології, коли в одній групі навчаються студенти з різних країн.

Також певні труднощі можуть виникнути при роботі біля ліжка хворого. Більшість студентів-іноземців погано знають українську, або російську мови, через що їхній контакт з пацієнтом є досить утрудненим, або взагалі неможливим. Тому єдиним виходом з цієї ситуації є об'єднання студентів у невеликі групи, де присутні ті, хто достатньо володіє українською, або російською мовами.

Щодо підбору тематичних хворих, то проблем з цим як правило не виникає. Основні правила роботи зі пацієнтами обговорюються зі студентами ще на першому занятті, де повторюються основні правила етики та деонтології. Викладач, плануючи роботу з групою, знаходить декількох пацієнтів з необхідною патологією, та попередньо спитавши їхнього дозволу, завжди може продемонструвати їх студентам. Як правило пацієнти не заперечують проти роботи з ними студентів-іноземців, особливо невеликими групами по 2-4 чоловіки.

Таким чином, при викладанні тем з кардіології у студентів-іноземців основні труднощі виникають через різний рівень володіння ними англійською та українською, або російською мовами.